

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Litlafjellet barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

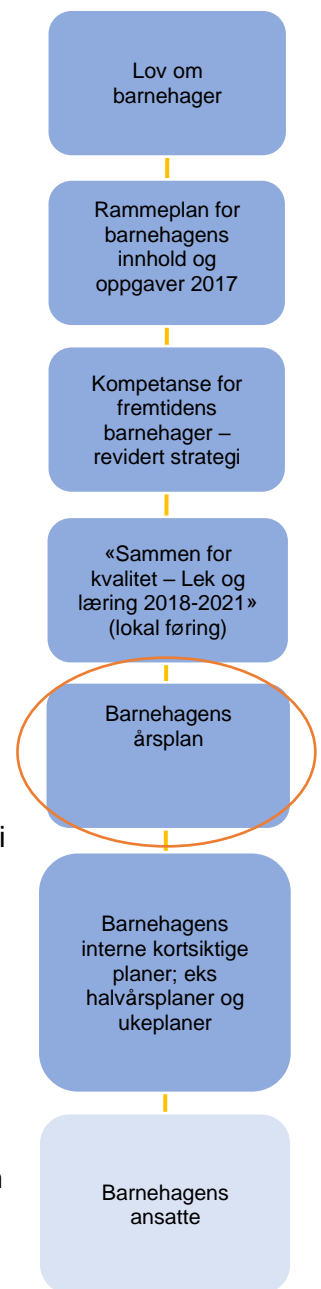
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innholdsfortegnelse

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	8
1.3 Kjerneverdier	9
1.3.1 Ser barnet	9
1.3.2 Varme	9
1.3.3 Inkluderende	10
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	10
2.1 Tilknytning	10
2.2 Lek	10
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	12
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	13
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	15
3.1.2 Matematisk kompetanse	15
3.2 Digitale verktøy	15
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	16
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	16
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	17
4.2.1 Dokumentasjon	17
4.2.2 Vurdering	17
4.2.3 Oppfølging	18
4.3 Barn og foresattes medvirkning i utviklingsarbeidet	18
I. Barnesyn og læringssyn	18
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	19
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	19
IV. Overganger	21
a. Tilvenning i barnehagen	21
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	21

c. Samarbeid og sammenheng med skolen	22
V. Foresattes medvirkning	22
VI. Bærekraftig utvikling	23
I. Psykososialt barnehagemiljø	23
II. Barns seksuelle helse	24

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

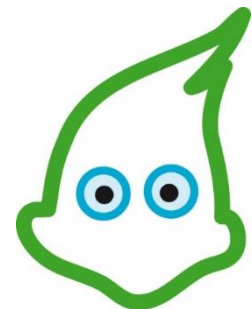
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Bli møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Velkommen til et nytt og spennende år her i Litlafjellet barnehage. Her finner du aktive, engasjerte og varme voksne som ser barna og som hver dag jobber for at det enkelte barn skal ha en meningsfylt hverdag.

1.1 Struktur og organisering

Personalet i Litlafjellet barnehage, består av pedagogiske ledere, barnehagelærere, fagarbeidere, assistenter, styrer og assisterende styrer.

Barnehagen er åpen 5 dager i uken, og har åpningstid fra 07:00 – 17:00. Vi følger Bergen Kommunes skolerute for barnas ferie og fridager. Barnehagen har en dagsrytme som sikrer barn forutsigbarhet og oversikt. Dette omhandler lek, aktiviteter i inne og utetid, hviletid, mat og måltider m.m.

Navn på avdeling + aldersgruppe	Antall barn
Blåmanen (0-6 år)	Inntil 25
Løvstakken (0-6 år)	Inntil 25
Ulriken (0-3 år)	Inntil 21
Lyderhorn (0-6 år)	Inntil 25
Rundemanen (0-6 år)	Inntil 25
Sandviksfjellet (3-6 år)	Inntil 18
Damsgårdsfjellet (0-3 år)	Inntil 9
Fløyen (0-3 år)	Inntil 21

Kultur og tradisjoner

Vi samler barn og voksne rundt felles kulturelle opplevelser skaper vi fellesskap og tilhørighet. I Litlafjellet har vi følgende tradisjoner:

Fødselsdager: Det er stor stas å ha bursdag, og i barnehagen markerer vi dette med bursdagssang, bursdagssamling, flagg, egen bursdagsstol og krone. Vi skyter også imaginære raketter i de fargene som bursdagsbarnet velger.

Brannvernuke: I september gjennomfører vi nasjonal brannvernuke.

Solidaritetsprosjekt: Vi har valgt FORUT Barneaksjonen som er et pedagogisk opplegg for barnehager om livet til barn i FORUTs samarbeidsland.

Verdensdagen for psykisk helse: 10. oktober har vi en markering i barnehagen

FN-dagen: 24.oktober markerer vi FN-dagen.

Barnekonvensjonen: Vi arbeider med barnekonvensjonen gjennom hele året, og 20.november har vi en markering av FN's konvensjon om barns rettigheter

Jul: Julehøytiden markerer vi med ulike aktiviteter i hele desember måned. Dette kan være adventsstunder, juleverksted, nissefest og luciafeiring med mer. Vi inviterer til en sammenkomst med foresatte før jul.

Samenes nasjonaldag: 6. februar markerer vi samenes nasjonaldag. Dette gjør vi med blant annet en fellessamling hvor barna får kjennskap til deler av samisk kultur og hverdagsliv.

Karneval: Karneval er en fin markering med dans, rytmer, sang og farger. Her kler både voksne og barn seg ut.

Barnehagedagen: En nasjonal markering som retter søkelyset mot landets barnehager og deres arbeid.

Påske: Vi forbereder oss til høytiden med fortellinger, sang og ulike formingsaktiviteter. Vi skaper rom for undring, filosofi og refleksjoner sammen med barna. I barnehagen inviterer vi til en sammenkomst med foresatte.

Andre markeringer: Vi samarbeider med foreldregruppen om andre markeringer som kan være del av barnets kultur/religion som vi kan markere i barnehagen. Vi samarbeider med foresatte om ulike feiringer, slik at de kan bidra og komme med innspill og ønsker til markeringen. Eksempel på dette kan være Eid, nasjonaldager, Holi (fargefest), løvhyttefest eller nyttår.

Grunnlovsdagen: En dag før 17.mai markerer vi våren og nasjonaldagen med flagg og mai-sanger. Vi går i tog i barnehagen, har aktiviteter og spiser god mat

Idrettsdag: Om våren arrangerer vi idrettsdag for førskolebarna. Som seg hør og bør, avrunder vi dagen med medaljeutdeling.

Sommeravslutning: I juni har vi sommeravslutning i barnehagen.

Miljødag: Vi koster og rydder på barnehagens uteområde. Vi har ekstra fokus på hvordan vi vil ha det rundt oss.

Supersamling: Hele barnehagen samles til Supersamling hvor fellesskap og tilhørighet står i fokus

Rockesokk-dagen: Vi markerer verdensdagen for Downs syndrom.

Bussturer: Vi har en minibuss som kan ta oss med til ulike destinasjoner utenfor nærområdet vårt. Bussen har plass til 12 barn og 3 voksne.

Turområder: I nærområdet til barnehagen har vi mange fine steder som vi går tur til. Vi har Hundemarken, Trollskogen, Løvtien, Eventyrskogen, Hjortelekeplassen, Den store lekeplassen, Den lille lekeplassen, Snurrelekeplassen, Den hemmelige lekeplassen, Løvtakken, Damsgårdsfjellet, Nordnæsdalen, Storavatnet og mange flere. Turområdene byr på mange fantastiske naturopplevelser og muligheter for lek og læring.

Førskolegruppe: Dette er en gruppe for de eldste barna, som skal begynne på skolen. Hver uke samles førskolebarna og har skolerelaterte oppgaver, og øver på sosiale ferdigheter som å være en god venn, hjelpe hverandre, dele med hverandre, vente på tur, dele, tåle å tape og ikke alltid være førstemann i rekken.

Foreldresamtaler: Vi har minimum en foreldresamtale i året, men flere ved behov. Foreldresamtaler er samtaler, med dialog og erfaringsutveksling om barnets trivsel og utvikling, og vi drøfter barnehagens pedagogiske virksomhet. I Litlafjellet barnehage kan også foresatte be om samtaler utover de barnehagen tar initiativ til.

Planleggingsdager:

09. september
01. november
31. januar
02. Mai
30. Mai

1.2 Metodevalg

Vi arbeider med Livsmestring og helse i barnehageåret 2024/2025 knyttet opp mot barns lekemiljø. Satsingsområdet vårt dette året er:

«Barn i bevegelse»

Bevegelse er en grunnleggende del av barns utvikling og trivsel. Gjennom fysisk aktivitet styrker barna ikke bare sine motoriske ferdigheter, men også sin mentale helse og sosiale evner. I år setter vi ekstra fokus på «Barn i bevegelse» som vårt satsingsområde. Vi ønsker å skape et miljø hvor bevegelse er en naturlig og lystbetont del av hverdagen.

MoveEarly - Vi deltar i et stort forsknings- og utviklingsprosjekt som heter MoveEarly. Prosjektet løper en toårs periode. Målet med prosjektet er å utvikle og evaluere en pedagogisk praksis som sikrer et rikt miljø for bevegelse, lek og utforskning og undersøke hvordan denne praksisen påvirker barna sin utvikling, læring helse og trivsel. Formålet med MoveEarly er å utvikle og evaluere en pedagogisk praksis i barnehagen med bevegelse lek og utforskning som hjørnesteiner.

ICDP

I vår barnehage bruker vi ICDP (International Child Development Program) for å fremme barns utvikling og trivsel gjennom positiv samhandling og kommunikasjon. ICDP hjelper oss å skape trygghet, styrke selvfølelsen og fremme sosiale ferdigheter hos barna.

Vi følger åtte prinsipper for godt samspill:

- Vis positive følelser: Vis at du er glad i barnet.
- Juster deg til barnet: Følg barnets initiativ.
- Snakk med barnet: Engasjer deg i det barnet er opptatt av.
- Gi ros og anerkjennelse: Bekreft barnets prestasjoner.
- Hjelp til med oppmerksomhet: Del felles opplevelser.
- Gi mening til opplevelser: Beskriv og vis følelser.
- Utdyp opplevelser: Gi forklaringer sammen med barnet.
- Hjelp til selvkontroll: Sett grenser på en positiv måte.

ICDP bidrar til et varmt og inkluderende miljø, og understøtter barns psykososiale utvikling ved å styrke relasjoner mellom barn og voksne.

Trygghetssirkelen

I vår barnehage benytter vi trygghetssirkelen (Circle of Security) for å fremme trygge og gode relasjoner mellom barn og voksne. Trygghetssirkelen er en tilnærming som fokuserer på å forstå og støtte barns behov for trygghet, utforskning og tilknytning.

Gjennom trygghetssirkelen arbeider vi med å:

- **Skape trygg base:** Vi sørger for at barna føler seg trygge og støttet, slik at de kan utforske omgivelsene og leke fritt.
- **Være en sikker havn:** Vi er tilgjengelige for å gi trøst og veiledning når barna opplever vanskelige følelser eller situasjoner.
- **Støtte barnas selvregulering:** Vi hjelper barna med å forstå og regulere sine følelser, noe som fremmer emosjonell modenhet.

Ved å bruke trygghetssirkelen, ønsker vi å styrke barnas følelsesmessige trygghet og selvstendighet, noe som er grunnleggende for deres videre utvikling og læring.

Grønne tanker

Grønne tanker-glade barn, er et psykopedagogisk materiell rettet mot å stimulere barns tanke- og følelsesbevissthet. Det er en metode for å hjelpe barn til å utvikle gode holdninger til seg selv og andre. Tankene våre har stor kraft, og vi kan snakke oss opp eller ned. Som voksen er en av våre viktigste oppgaver å styrke barnas evne til å føre konstruktive indre samtaler. Da kan de gi seg selv støtte, forståelse og trøst. I tillegg gode råd om hva og hvem som kan være til hjelp. Dette er viktig lærdom å ha med seg videre i livet

Systematisk observasjon vil være en av metodene vi anvender i vår hverdag og våre prosjekter.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

- Vi er en barnehage med barn og ansatte fra mange nasjonaliteter. Mangfold er viktig for oss, vi lærer barna at alle er forskjellige og like mye verdt. Dette gjør vi for eksempel gjennom å snakke om barnekonvensjonen og barns rettigheter.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

I vår barnehage kjennetegnes denne verdien ved at voksne sitter på gulvet sammen med barna, snakker med dem, og lytter til deres følelser, tanker, opplevelser og innspill. Vi er også opptatt av barns medvirkning i prosjekt og ellers i hverdagen.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

- Vi gir trøst, oppmuntring og kos til barna.
- Vi heier de frem i utfordrende situasjoner som for eksempel ved påkledning eller når et barn skal lære seg å klatre opp i det store klatrestativet.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Vi lærer barna å inkludere andre i leken og å omfavne at alle er forskjellige.
- Vi er også opptatt av å utføre aktivitetsplikten ved behov.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

- Medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Trygg tilknytning er avgjørende for barnas omsorg, livsmestring og helse. Barna skal bli sett, forstått og respektert, og få den hjelpen og støtten de trenger. Barnehagen legger til rette for at barna kan knytte seg til både personalet og hverandre, slik at de opplever omsorgsfulle relasjoner. Dette gir barna et trygt fundament hvor de kan våge å tøye egne grenser, oppleve mestring og få støtte til å håndtere utfordringer og motgang.

Vi fokuserer på å bygge gode relasjoner gjennom flere kanaler, blant annet mellom barna, mellom barn og voksne, og mellom personalet og foreldre. For å styrke samarbeidet med foreldrene, legger vi vekt på å ha god tid til samtaler i hverdagen, på foreldresamtaler og gjennom digitale plattformer.

En trygg tilknytning møter to behov hos barnet: avhengighet og behov for beskyttelse, samt selvstendighet og behov for å utforske verden. Dette skaper et grunnlag for barnets selvstendighet og livsmestring. I barnehagen arbeider vi med trygghetssirkelen, barna har en trygg havn hos foreldrene og personalet, hvor de kan finne trygghet og lade opp. Deretter kan de utforske verden, bli kjent med rommene, lekene og de andre barna. De vender tilbake til de voksne for støtte, før de igjen går ut for å utforske mer og bygge trygghet i seg selv.

2.2 Lek

Leken er indremotivert og er også barnas viktigste arena for læring. Gjennom leken utvikler barna sine motoriske, kognitive, kommunikative og sosiale ferdigheter. Det er også gjennom leken at barn bearbejder inntrykk, følelser og andre opplevelser.

Leken er dessuten identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse av seg selv på en rekke ulike områder. Når barnet leker, tar det ofte en annen rolle og gjennom leken kan barnet lære mer om det å være en annen enn seg selv og dermed utvikle empati for andre. Når barna leker tilegner de seg uvurderlig kunnskap som de vil gjøre nytte av gjennom hele oppveksten og videre i livet.

I vår barnehage:

- Legger vi til rette for fri lek og planlagte aktiviteter både inne og ute. Vi vurderer og evaluerer underveis, slik at vi kan tilrettelegge for alle barna etter hvor de er i sin utvikling. På denne måten opplever barna tilhørighet, mestring og glede gjennom lek.
- Opplever barna progresjon, ved at personalet bidrar med å tilpasse leken, samt tilføre noe nytt etter hvert som barnet opplever mestring. Et eksempel på dette er at de yngste barna kan leke med store duploklosser, mens eldre barna bygger med små legoklosser. Aktive ansatte snakker med de minste barna om ulike farger og former og etter hvert som barna blir eldre har de mer fokus på ulike konstruksjoner og kreativitet.
- Er vi bevisste på og vurderer egen rolle og deltagelse i barns lek. Vi observerer, analyserer, støtter, deltar og beriker leken på barnas premisser.
- Lager vi gode lekemiljøer. Målet er å gi barna inspirasjon til ulike typer lek, samt legge til rette for utvikling og progresjon av leketemaer. Et eksempel på dette er at om barnegruppen viser stor interesse for et tema som f.eks. boken om Tambar som er et troll, så velger gjerne avdelingen å arbeide med Tambar og troll i en periode. Arbeidsmetoder kan være høytlesning, dramatisering, brevskrivning, lete etter spor på tur i skogen, og sammen med barna skape et lekemiljø inspirert av boken. Dette kan også gjøres med andre bøker, eventyr og karakterer som Anna og Elsa fra frost, eller Bjørnis.
- Arbeider vi for at leken skal bidra til at alle barn skal ha et trygt og godt barnehagemiljø. Dette gjør vi ved å legge til rette for leken, med blant annet organisering av barnegrupper, tilrettelegging av aktiviteter og rom, aktive og lydhøre ansatte, samt samarbeid på tvers av avdelinger. Vår erfaring tilsier at å dele rommet inn i lekesoner, skaper mer ro i leken, tydelig koding for de barna som har et annet morsmål enn norsk og det blir lettere for barna å holde seg i en lek i stedet for å vandre fra en lek til en annen hele tiden.

2.3 Læring

Barn er av natur nysgjerrige, og tilegner seg læringsstrategier gjennom undring og deltagelse i fellesskapet som finner sted i barnehagen. Alle opplevelser gir mulighet for læring. Dette gjelder både i planlagte aktiviteter ledet av en ansatt, men også i spontane hverdagssituasjoner. Gode og trygge relasjoner, både til voksne og andre barn er viktig for å fremme læring.

I vår barnehage:

- Knytter vi lek og læring tett sammen. De ansatte tilrettelegger og verner om leken.
- De voksne tilpasser sin rolle og tilstedeværelse i lek og aktiviteter, ut ifra barnas alder, funksjons- og utviklingsnivå.

- Sikrer vi progresjon gjennom observasjon, evaluering og videre planlegging. Alle avdelinger har månedlige planer og pedagogiske skriv som sier noe om prosessene som har vært, og hvor veien går videre.

2.4 Barns medvirkning

Barns medvirkning handler om at barna skal oppleve å ha en innflytelse på det som skjer i barnehagen. Alle barn er forskjellige og uttrykker seg ulikt. Synspunkter kan formidles verbalt, ved kroppsholdninger, med mimikk, og andre følelsesmessige uttrykk. Barna medvirker, og vi er lydhøre for deres synspunkter og legger til rette for en pedagogisk praksis som sikrer at alles stemmer blir hørt. Barns medvirkning er et viktig ledd i å anerkjenne og akseptere barna som selvstendige individ.

I vår barnehage:

- Har vi barnesamtaler og barnemøter og vi oppmuntrer barna til å si sin mening. På den måten opplever barna at deres perspektiv er viktig.
- Er vi lydhøre for barnas ulike uttrykksmåter, og lar innspillene være med på å forme hverdagen. Vi tilpasser barnas medvirkningsprosess etter alder, interesser og funksjonsnivå. Det er progresjon i prosessen. Noen barn viser med kroppsspråk at de for eksempel er uenige, eller har behov for trøst og et fang å sitte på. Da tilpasser vi oss dette. Andre barn kommer med ideer, er med på både planlegging og muntlig evaluering av aktiviteter. Når et barn, eller en barnegruppe, ikke kan uttale seg verbalt, evaluerer vi aktivitetene ved å gjennomgå observasjoner av aktiviteten, og barnas kroppsuttrykk. Dersom gruppen for eksempel viste misnøye på tur, forsøker vi å finne ut hvorfor, og tilpasser turen bedre neste gang.

2.5 Vennskap og felleskap

Barna skal oppleve at de hører til et felleskap i barnehagen. De skal få oppleve vennskap med andre barn i forskjellige alder og på tvers av avdelinger. Vi skal støtte barna i å ivareta sine egne behov samtidig som de lærer å ta hensyn til andres behov. Vi tilrettelegger for varierte arenaer der barna får god trening i sosial kompetanse.

I vår barnehage:

- Inviterer barn hverandre inn i leken.
- Opplever barn at de får medvirke og at deres ønsker og innspill blir tatt på alvor.
- Viser barn nysgjerrighet og interesse for hverandre.
- Gleder barn seg sammen med hverandre og på hverandres vegne.
- Trøster man hverandre.
- Opplever barn forutsigbarhet, stabilitet og trygghet.
- Jobber vi for at barna skal ha felles referanserammer gjennom eventyr og prosjekter.
- Jobber vi aktivt for at alle barn skal ha et trygt og godt barnehagemiljø

2.6 Mangfold

Mangfold av alder, kjønn, nasjonalitet, interesser, språk, funksjonsnivå og seksuelle legninger, er en ressurs for barnehagen vår. Hos oss skal barna oppleve at den de er, og det de bringer til barnehagen, er verdifullt og en viktig del av vårt fellesskap. De ansatte skal legge til rette for dette gjennom filosofiske og undrende samtaler, og ved å vise og uttrykke respekt for ulikheter.

I år er solidaritetsprosjekt vårt knyttet til satsningsområdet og vi har valgt FORUT barneaksjonen til vårt solidaritetsprosjekt. FORUT Barneaksjonen er et godt verktøy for å møte målene om toleranse, solidaritet og flerkulturell forståelse som er nedfelt i Rammeplanen. Arbeidet med FORUT fremmer empati, nysgjerrighet og undring over likhet/ulikhet, samt respekt for menneskeverd og menneskerettigheter.

Avdelingene jobber også med barnekonvensjonen gjennom hele året. Da tar vi for oss et punkt i måneden som vi snakker om i samling. Dette bidrar til at barna blir kjent med sine rettigheter og forstår viktigheten av respekt og likestilling. Vi legger vekt på å gjøre samtalene relevante og tilpasset barnas forståelsesnivå, slik at de får en praktisk forståelse av hvordan rettighetene gjelder i deres hverdag.

Mangfold er en naturlig del av vår hverdag og mangfoldet gjenspeiler seg i barnehagen. Vi har en ressursorientert tilnærming til mangfoldet, noe som bl.a. innebærer at forskjeller som for eksempel språk, alder, interesser, kultur og religion ses på som en berikelse for fellesskapet i barnehagen.

Vi innlemmer leken i den pedagogiske praksisen, og lar leken ha en sentral plass i planlegging, gjennomføring og evaluering. Barns forskjellige erfaringer og kunnskaper, gjenspeiler seg i barnehagens hverdag. Med tanke på dette store mangfoldet ønsker vi å jobbe med å sikre alle barn gode leke- og læringsvilkår. Vi ønsker et leke- og læringsmiljø i barnehagen, hvor barna opplever at vi møter hverandre med gjensidig respekt, fremmer demokrati og likestilling, samtidig som vi tenker på framtiden og hvordan vi sammen skal sikre en bærekraftig verden. Leken er en stor del av barnehagens hverdag. Gjennom leken sikrer vi at alle barn finner gjenkjennelse og identitetsbekreftelse i lek og lekens uttrykk. Sammen skaper vi en god barnehage der alle barn erfarer at de er betydningsfulle i et sosialt og inkluderende fellesskap. Når vi skaper nærhet og samhold i en gruppe med ulike bakgrunn, åpner det for nysgjerrighet og forståelse for hverandre og kan forebygge rasisme, negative holdninger, mobbing og krenkelser.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

På bakgrunn av kvalitetsoppfølgingen, har vi valgt å jobbe med å sikre en felles forståelse i personalet, om hva et trygt og godt leke- og barnehagemiljø er. Bruk av systematisk observasjon vil være en av metodene vi anvender i prosjektet. Arbeidet knyttes opp til

kapittel 8. i barnehageloven. Litlafjellet barnehage skal være en samlet barnehage, med like god kvalitet i arbeidet på hver enkelt avdeling når det kommer til et trygt og godt barnehagemiljø.

3.1 Fagområder

Alle fagområdene er inkludert når vi arbeider med temaet:

«Barn i bevegelse»

Barnehagen fremmer skaperglede, engasjement, bevegelse og kreativitet gjennom arbeid med fagområdet **kunst, kultur og kreativitet**. Vi tilrettelegger miljøet (både ute og inne), og har ulike materialer tilgjengelig. Barna får bruke mye naturmateriale, maling, modellerkitt, digitale verktøy og mye mer i det kreative arbeidet.

De ansatte i barnehagen bruker språket aktivt i samhandling med barn, både gjennom tale- og kroppsspråk. Ved å jobbe med fagområdet **kommunikasjon, språk og tekst** opplever barna rikt språkmiljø. Dette gjelder gjennom planlagte og organiserte aktiviteter som høytlesning av eventyr, i samlingsstunder og i spontane hverdagsamtaler hvor vi snakker om det barna lurer på, er opptatt av, eller samtaler om hvordan de har det.

Når vi arbeider med fagområdet **kropp, bevegelse, mat og helse**, tilrettelegger vi for at barna skal få gode opplevelser med fysisk aktivitet og bevegelse. Barnehagen har et variert uteområde, innendørs lekehall, og et rikt nærområde bestående av både skog og fjell, Fysak-hall, og fotballbane. Vi bidrar og motiverer til at barna spiser sunn mat, og får grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat bidrar til god helse. Barnehagen arbeider også med at barna skal få bli kjent med egen kropp, og utvikle bevissthet rundt egne og andres grenser. Vi har et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep. Vi har rutiner og kunnskap om hvordan arbeide med å forebygge og oppdage overgrep.

I barnehagen arbeider vi med **antall, rom og form** på mange måter. Vi har planlagte aktiviteter der barna skal finne gjenstander med forskjellige geometriske former eller størrelser. Begreper som omhandler fagområdet, brukes i daglig lek som å bygge lego, tegne, telle, sortere, og når vi fyller bøtter og ulike former med akkurat nok sand for å lage sandkaker. På uteområdet og på tur ser vi på hvordan trær og blader har ulik størrelse, og vi lærer oss å gjenkjenne formen på surblad slik at vi kan finne de selv.

I arbeidet med fagområdet **etikk, religion og filosofi** markerer og har samtaler om ulike høytider i verdens religioner, med spesielt fokus på kulturer og land som er representert på avdelingen. Vi bruker musikk, bilder, video, og filosofiske samtaler i arbeidet. Fokuset er på å skape nysgjerrighet, toleranse og respekt.

Gjennom arbeid med fagområdet **natur, miljø og teknologi** bidrar barnehagen til at barna opplever glede når de ferdes i naturen og at de får en grunnleggende innsikt i miljøvern. Sammen med barna utforsker vi og undrer oss over naturens mangfold. Barna får erfaringer med og kunnskaper om dyr og planter, årstider og vær og bærekraftig utvikling.

Gjennom arbeid med fagområdet **nærmiljø og samfunn** går vi turer i nærområdet som for eksempel til Løvestien, Damsgårdfjellet og Løvestakken. Barnehagen representerer et betydningsfullt møtested mellom det private og det offentlige rom, og mellom familie og samfunn.

Vi bidrar til at barn møter verden utenfor familien med nysgjerrighet og tillit.

Sammen med barna utforsker og eksperimenterer vi. Barna får erfaring med teknologi og redskaper ved at vi for eksempel lager vi natursti med QR-koder, og bruker appen «iNaturalist», som hjelper oss å identifisere planter, småkryp og dyr vi finner på tur.

Vi har miljøfokus i det pedagogiske arbeidet, og barna får konkrete erfaringer med miljøtiltak i hverdagen. De får erfaring med å plukke søppel på turer og ute i barnehagen, og de sorterer avfall etter måltider. Barnehagen kildesorterer og bidrar til reduksjon av avfallsproduksjon.. Hver avdeling har beholdere for plastavfall, papir og restavfall.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barna bruker språket til å skape relasjoner og delta i lek, samt videreutvikle sin begrepsforståelse og utvide sitt ordforråd. Språklig kompetanse har betydning for barns identitetsutvikling og for barns evne til å forstå og kommunisere, filosofere og fabulere, samhandle og bygge relasjoner. Gjennom språket kan barnet uttrykke egne tanker, meninger, behov og følelser

3.1.2 Matematisk kompetanse

For barna i barnehagen er matematikk en naturlig og nødvendig del av deres lek og hverdag. Barna har bruk for matematikken til å skape balanse, sammenhenger og orden i sin tilværelse. Hver eneste dag, i alle slags situasjoner kan vi få øye på matematikken i barnas aktiviteter. Gjennom leken utfordres barna til å finne ut av sammenhenger, og på denne måte videreutvikle sin matematiske kompetanse. Vi setter mål og valg av metode i forhold til barnas alder og modning innenfor mange ulike kategorier; romforståelse, telling, måling, form og farge, sortering samt begrep som størrelser og preposisjoner m.m. Personalet er aktive utforskere i barnas lek, og kan tilføre nye dimensjoner for å utvide barnas begreper.

3.2 Digitale verktøy

Vi bruker digitale verktøy som en del av våre arbeidsmåter og i det pedagogisk arbeid for å støtte opp om barnas læringsprosesser. Barnehagen utøver digital dømmekraft som regulerer innhold, mengde, praksis og de ansatte har gjennomført e-læringskurs om digital dømmekraft og nettbrett. Barnehagen bidrar til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barnehagen har tekniske hjelpemidler som kamera, telefon, nettbrett, beebot og digitalt forstørrelsesglass, prosjektor og kopimaskin. Dette er viktige supplement i barnas lek, kreativitet og læring.

Vi hører på musikk og eventyr på mobiler og Ipad. Vi tar barna med i prosesser der vi utforsker og søker opplysninger gjennom digitale verktøy. Vi bruker mobilen flittig på turer til utforskning via apper når vi søker informasjon om fjell, blomster og insekter. Vi oppfordrer barna til å ta bilder på turer og i hverdagssituasjoner. Vi bruker bildene til blant annet til refleksjon, gjenfortelling, begrepstrening og knyttet sammen med annet pedagogisk arbeid

på avdelingen og som dokumentasjon. Barna opplever også at personalet benytter digitale verktøy i hverdagen til registrering og informasjon på Vigilo.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

I Litlafjellet barnehage arbeider vi kontinuerlig med at ansatte skal reflektere over sin egen praksis for å utvikle kvaliteten på det tilbudet vi gir barna. I tråd med Rammeplanen er læringssynet vårt sosiokulturelt. Det innebærer at læring skjer gjennom bruk av verbalt og nonverbalt språk, og deltakelse i sosial praksis.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

De siste årene har Litlafjellet jobbet med temaet livsmestring, og knyttet dette sammen med arbeid med lekemiljøet. Dette vil vi fortsette med i året som kommer. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi anerkjennes.

Dette barnehageåret jobber vi videre med leken og barn i bevegelse i lek. Gjennom leken får barna allsidige erfaringer som legger grunnlaget for læring, vekst og utvikling. I vår barnehage opplever barna trygghet og mestring noe som har betydning for trivsel og livsglede. Gjennom samspill og felleskap har barna mulighet til å knytte vennskap. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen.

Barns medvirkning spiller en viktig rolle utviklingsarbeid. Personalet i Litlafjellet skal være bevisste barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning i leken og lekemiljøet, på en slik måte at det er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

I tillegg skal de ansatte være aktive i leken. Gjennom aktive voksne legger vi til rette for at barna erfarer et styrket forhold til den voksne, at barna blir inkludert i leken, og mestrer leken bedre. Vi jobber tverrfaglig og fletter alle fagområdene inn i utviklingsarbeidet. Årets slagord er:

«Barn i bevegelse»

Barn i bevegelse og motorisk utfoldelse er viktig for kropp og helse, språkutvikling, sosial kompetanse, inkludering, samhold og vennskap. Vi legger til rette for bevegelse gjennom ulike aktiviteter ute på barnehagens uteområde, aktiviteter innendørs, og turer i variert terreng.

Vi er en barnehage i bevegelse og en barnehage i bevegelse er en levende barnehage. Som vil si at vi er aktive voksne som tar barns medvirkning på alvor. Voksne og barn lærer og leker aktivt sammen på tvers av alder og kulturer.

Eksempler på aktiviteter:

- Turer i variert terreng: Lekeplasser, skog og fjell.
- Bevegelse gjennom musikk: Dans til variert musikk, sangleker, male/tegne til musikk og lyder.
- Bevegelse inne: Hinderløype, barneyoga og tumlerom.
- Bevegelse ute: Løping, klatring, sykling, disse, hoppe tau/strikk, ulike aktiviteter som rødt lys, doktor tikken, gjemsel, og stiv heks.

Utviklingsarbeidet knyttes også opp til kapittel 8. i barnehageloven. Parallelt med arbeidet med barns medvirkning og aktive voksne i lek, vil vi jobbe med kompetanseheving hos de

ansatte. I år vil vi jobbe spesielt med å sikre en felles forståelse i personalet, om hva et trygt og godt leke- og barnehagemiljø er.

Vi skal delta i et stort forsknings og utviklingsprosjekt som heter MoveEarly. Prosjektet løper over en toårs periode. Målet med prosjektet er å utvikle og evaluere en pedagogisk praksis som sikrer et rikt miljø for bevegelse, lek og utforskning og undersøke hvordan denne praksisen påvirker barna sin utvikling, læring helse og trivsel. Formålet med MoveEarly er å utvikle og evaluere en pedagogisk praksis i barnehagen med bevegelse lek og utforskning som hjørnesteiner.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

I henhold til Rammeplanen skal vi kontinuerlig dokumentere og vurdere vårt arbeid og reflektere over hvordan vi kan øke kvaliteten på tilbudet vi gir.

3.2.1 Dokumentasjon

Aktivitetene i barnehagen dokumenteres gjennom bilder, tekst, og barnas arbeid. Dokumentasjonen synliggjør det pedagogiske arbeidet vårt, og er nyttig i planleggingen og utviklingen av dette arbeidet. Den gir oss grunnlag for refleksjon og læring. Dokumentasjonen er viktig for at de foresatte skal få informasjon om barnas opplevelser, læring og trivsel i barnehagen.

Vi dokumenterer: Satsingsområdet, pedagogisk arbeid, turer og aktiviteter, barns medvirkning.

Hvordan vi dokumenterer: Gjennom Vigilo dokumenterer vi med Dagen i dag, bilder, pedagogisk skriv og månedsplan. På barnehagens nettside ligger årsplanen. På de ulike avdelingene finner vi også pedagogisk dokumentasjon gjennom prosjektarbeid, tekst og bilder.

Hvem har ansvar: Lederteamet i barnehagen har ansvar for igangsetting og prosesser. Pedagogene har ansvar for utføring av arbeidet. Alle ansatte har medansvar i arbeid og gjennomføring.

3.2.2 Vurdering

Overordnet mål for vurderingsarbeid er at vi sikrer kvaliteten på arbeidet i barnehagen. Vurdering gjør vi jevnlig gjennom evaluering av pedagogiske skriv, gjennom arbeidet med årsplan, gjennom rutinesituasjoner og i hverdagen. I vurderingsarbeidet reflekterer vi over måloppnåelse og hvordan vi skal arbeide videre.

Vi sikrer kvaliteten på det pedagogiske arbeidet gjennom planlegging, dokumentasjon og vurdering. Sammen med personalet har barn og foresatte mulighet til å uttale seg.

Hvert år velger vi områder som vi vurderer spesielt. Barnehageåret 2024/2025 gjør vi spesielt vurderingsarbeid på progresjon, barns medvirkning og på utviklingsarbeidet vårt: «Barn i bevegelse»

Vi vurderer: Satsingsområdet, foreldresamarbeid, progresjon, barns medvirkning, relasjoner mellom voksne-barn og barn-barn. Husk: ti-faktor og brukerundersøkelse.

Hvordan vi vurderer: På avdelingsmøter, på personalmøter, gjennom samtaler med barna, gjennom observasjoner og hverdagepisoder, gjennom foreldresamarbeid.

Hvem har ansvar: Lederteamet i barnehagen har ansvar for igangsetting av prosesser. Pedagogene har ansvar for utføring av arbeidet. Alle ansatte har medansvar i arbeid og gjennomføring

3.2.3 Oppfølging

Vårt vurderingsarbeid blir fulgt opp på flere nivå. Personal møter, pedagogiske ledermøter, avdelingsmøter, planleggingsdager og foreldremøter er arenaer vi bruker for å følge opp vurderingsarbeidet og gjøre evt. endringer eller tiltak.

Barnehagen følges opp ved kvalitetsoppfølging fra barnehageeier. Med utgangspunkt i kvalitetsoppfølgingen skal Litlafjellet barnehage jobbe med:

- Kompetanseheving, fagmøter, erfaringsdeling og ICDP
- Skape en felles forståelse for hva et trygt og godt leke- og barnehagemiljø er
- Videreutvikle lekemiljøet
- Systematisk observasjon
- Vi skal ta avgjørelser med faglig forankring.

4.3 Barn og foresattes medvirkning i utviklingsarbeidet

Det er vårt utgangspunkt at foresatte (FAU) er en samarbeidspartner i barnehagens utviklingsarbeid. Samtidig trenger vi barnas perspektiv – det får vi gjennom å involvere dem, etterspørre deres synspunkter og anerkjenne synspunktene som viktig kunnskap for å utvikle virksomheten.

I vår barnehage:

- Lytter ansatte til foresattes innspill
- Justerer ansatte seg til barna og lytter til deres innspill
- Har vi et godt samarbeid med FAU

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Vi ser barnet som subjekt, som aktivt deltakende i egen utviklings- og læringsprosess. Barnet opplever og erfarer sin verden innenfra, gjennom kroppen og følelsene. Det handler om hva barnet ser og retter sin oppmerksomhet mot. Utviklingen av en sunn selvfølelse avhenger av at barnet møter sensitive og tilstedeværende voksne som lytter og prøver å forstå barnets intensjon. Vi møter barnet som individ og har respekt for barnets opplevelsesverden. Vi bidrar til at barna i fellesskap med andre utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Vi møter barna med anerkjennende kommunikasjon preget av varme, gode smil, humor og glede. Vi setter positive grenser og har forventninger til at barna kan, vil og får det til.

Rammeplanens sosiokulturelle læringsyn betrakter kunnskap og kompetanse som et indre forhold som blir skapt i møtet mellom individet og omgivelsene. Barnet skaper selv mening

og innhold i erfaringene de gjør seg. Erfaring barn får i barnehagen er med på å legge grunnlag for barnets liv. Evnen til å være medmenneske og bidra til å skape et godt fellesskap vil påvirkes av de opplevelser barnet får i sin hverdag. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng – og gjennom tilrettelegging av leke- og læringsmiljø og deltakelse i barns aktiviteter, skal personalet sikre at rammeplanens målsettinger blir ivaretatt. Lærelyst og læringspotensial møtes, ivaretas og utfordres i et miljø preget av trygghet, inkludering og lek.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Pedagogisk relasjonskompetanse kan forstås som personalets evne til å se, forstå og justere seg til hvert enkelt barn, uten å gi opp eget perspektiv, lederskap og integritet. Personalet skal gi ros og anerkjennelse og ha et felles fokus med barna. Det skal gis mening til barnas opplevelser, og settes positive grenser når noe ikke er akseptabelt. Pedagogisk relasjonskompetanse handler også om at det er den voksne som alltid har ansvar for relasjonens kvalitet i samspill med barn. Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er dermed avhengig av personalets bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn, at disse realiseres gjennom personalets handlinger i møte med barn. Dette er den viktigste byggesteinen i et bærekraftig psykososialt barnehagemiljø. Barn som blir tatt på alvor og blir lyttet til motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og til andre. Personalets refleksjonsevne og fagpersonlige kompetanse er også en grunnleggende forutsetning for barns utvikling og læring. Det stilles krav til profesjonsbevissthet og profesjonsetikk.

I vår barnehage:

- Reflekterer vi over barnehagens barnesyn og læringssyn.
- Samhandler vi med foresatte.
- Utvikler vi vår kompetanse i å møte kulturelt mangfold på en inkluderende måte.
- Bygger vi virksomheten på prinsippet om likestilling mellom kjønnene.
- Opplever barna at de blir sett, hørt og tatt på alvor
- Opplever barna at de er inkludert og en del av et sosialt fellesskap
- Får barna uttrykke seg og får innflytelse på alle sider ved sitt liv i barnehagen

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en livslang prosess som bl.a. setter barna i stand til å tenke selv, stille spørsmål ved samt reflektere over og vurdere vedtatte sannheter. Dette er en prosess hvor vi felles utvikler kunnskap, verdier og holdninger, og hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med egne følelser og tanker. Danning handler også om «å knytte seg selv til verden». Ved at barna observerer andres reaksjoner på dem som person og på deres handlinger, utvikler de seg som individ, samtidig som de lærer å fungere i et fellesskap.

I vår barnehage:

- Ønsker vi at barna skal få medbestemmelse og oppleve at deres meninger er viktige og blir tatt på alvor. For å imøtekomme barna stiller vi åpne spørsmål, ser hvert barn som individ, og gir positiv respons til deres ytringer.
- Gjør barna seg verdifulle erfaringer gjennom hverdagen som for eksempel det å dele leker, vente på tur når de spiller spill, og "belite" seg når vi leker "Rødt lys". I samspill

med andre barn og voksne lærer de hvordan deres egne handlinger påvirker andre barn og omgivelsene.

- Bruker vi det pedagogiske verktøyet «Grønne tanker, glade barn» som bidrar til at barna tilegner seg kunnskap om hvordan de kan forholde seg konstruktivt til egne tanker og følelser. Dette brukes både i språkgrupper, samlingsstunder, og vi trekker det inn i hverdags situasjoner. Da kan vi f.eks. si; «Husker du vi snakket om det å være sint på samlingen tidligere?». Slik henter vi fram igjen det vi har lest og pratet om. Vi bruker verktøyet aktivt, og tilpasser det etter hvordan både det enkelte barn og hele barnegruppen trenger det.
- Inviterer vi barna inn i utforskende samtaler fremfor å gi et lukket svar. Når barnet spør: «Hvorfor regner det egentlig?», så svarer vi gjerne «hvorfor tror du det regner?». Sammen med barna utforsker vi tankene og teoriene. Vi bruker også både bøker og internett for å sammen finne svar på spørsmålene.

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel. Barna skal oppleve at de blir sett, forstått, blir møtt med respekt og at de får den hjelp og støtte de har behov for. I barnehagen blir barna møtt på sine behov for psykisk og fysisk omsorg, dette gir barna rom for å utvikle empati og utøve omsorgshandlinger. Barna møter voksne som gir trygge rammer og setter positive grenser. Barna får mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen blir barna sett i sin hverdag. Barna viser glede når vennene kommer i barnehagen, og møter de gjerne med en god klem. Omsorg er altomfattende i barnehagen og preger hele hverdagen – alt fra hvordan barnet blir møtt om morgenen, måltids situasjon, stell og lek og andre situasjoner i løpet av dagen.

I vår barnehage:

- Viser vi omsorg ved at vi observerer, lytter og anerkjenner barnet i alle møter gjennom dagen.
- Viser vi interesse for det barnet er opptatt av.
- Hjelpes barna til å sette ord på følelsene sine.
- Står barns medvirkning sentralt i hverdagen og barna er trygge på at deres stemme blir hørt og tatt hensyn til.
- Trøster vi der det trengs og gir barna en trygg hånd å holde i.
- Er det aktive og tilstedeværende voksne.
- Oppmunttrer vi barna til å trøste, hjelpe og å vise omsorg for hverandre.

Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon handler om fremgang og utvikling. For å tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold må personalet ha kunnskap om de ulike temaene og fagområdene i Rammeplanen, og de må ha kompetanse om barns lærings- og utviklingsprosesser. I arbeidet med fagområdene skal personalet oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av. De skal planlegge og tilrettelegge for alle barn og bidra til at barna får mestringsopplevelser, samtidig som de har noe å strekke seg etter. Videre skal de legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse. De skal introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer, og sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materiell, bøker, leker, verktøy og utstyr, og gjøre disse tilgjengelig for barna.

Barna opplever mestring, samtidig som de har noe å strekke seg etter gjennom nye opplevelser og erfaringer. Nye impulser og opplevelser skaper progresjon. I løpet av årene barna går i barnehagen får de ulike utfordringer og de lærer stadig mer. De opplever en barnehage som utvikler seg etter deres behov. Det pedagogiske innholdet i barnehagen og utformingen av det fysiske miljøet skal utfordre de ulike aldersgruppene. Barna opplever mestring gjennom utfordringer tilpasset egne erfaringer og ferdigheter. Vi ser, hører og fanger opp det barna er opptatt av. Hver måned lager vi et pedagogisk skriv der vi ser tilbake på det arbeidet vi har gjort, evaluerer aktivitetene og planlegger tiden fremover.

IV. Overganger

Det er viktig med et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Foresatte kjenner barna best og et godt samarbeid mellom barnehage og hjem har stor betydning for barnas utvikling og trivsel. Barnehagen sørger for foreldresamarbeidet gjennom at vi ivaretar foresatte sin rett til medvirkning. I den sammenheng er det viktig at barnehagen anerkjenner alle foresatte som en viktig ressurs, og møter foresatte på en slik måte at de opplever seg sett, hørt og inkludert.

I vår barnehage:

- Har vi daglig kontakt ved levering/henting som gir grunnlag for samarbeid om barnas beste.
- Har vi foreldremøte hver høst. Her velges også foreldrerepresentanter til hver avdeling, og foreldrerepresentanter til barnehagens samarbeidsutvalg, SU. Alle foresatte i barnehagen utgjør forelderådet i barnehagen.
- Tilbyr vi foreldresamtaler i løpet av året der vi tar opp temaer som barnets utvikling, trivsel, vennskap og samarbeid.
- Har vi oppstartsamtale for nye barn som begynner i barnehagen.
- Bruker vi Vigilo som er barnehagens digitale informasjonsplattform.

a. Tilvenning i barnehagen

Overgangen fra en hverdag hjemme til en hverdag i barnehagen kan være stor. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får en god start:

- Nye foresatte blir i forkant av oppstart invitert på et felles foreldremøte, og besøk/oppstartsamtale på avdelingen barnet skal gå på.
- Barnehagen informerer om rutiner på avdelingen, hvem som jobber der, og en blir enig med foresatte om oppstartsdato.
- Foresatte får informasjon i forkant av barnehagestart hvordan tilvenning vil skje. Utfra dette tas tilpasninger utfra barnets behov. Dette avtales underveis.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Når barn bytter avdeling legger vi til rette for at overgangen skal være så myk og god som mulig:

- Barn og foresatte blir forberedt i forkant.
- Barna besøker sin nye avdeling sammen med en trygg voksen fra sin avdeling

- Vi legger til rette for god kommunikasjon mellom personalet og foresatte.
- Foresatte og barn inviteres til et lite uformelt besøk på vårparten.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barna skal få en god overgang fra barnehage til skole.

- Vi har førskolegrupper en dag i uken.
- I førskolegruppen jobber vi med ulike tema som vennskap, førstehjelp, trafikk, musikk og lek med tall og bokstaver. I tillegg legger vi vekt på turer og fysiske aktiviteter i nærmiljøet. Vi vektlegger selvstendighetstrening, øver på friminutt og skaper forventninger til skolestart.
- Vi har et godt samarbeid med alle skolene barna skal begynne på.
- Et eksempel på samarbeid er at førskolebarna som skal begynne på Damsgård skole har en idrettsdag sammen med barn fra skolen og barn fra andre barnehager i nærområdet.
- Vi har også samarbeidsmøter med Bergen kommune, vi har møter med PPT, Fagsenter og andre instanser som er med å bidra til en god overgang fra barnehage til skole for alle barn.

V. Foresattes medvirkning

Den viktigste arenaen for medvirkning er de daglige møtene i hente- og bringesituasjoner. Her får foresatte informasjon om hvordan dagen har vært. Det er barnehagen sitt ansvar å legge til rette for at det blir en god dialog. Vi skal bygge tillit med foresatte på alle nivå, og sikre at foresatte får medvirke i utviklingen. Foresatte kan medvirke gjennom barnehagens foreldreråd, som består av alle foresatte. Dette danner igjen foreldreutvalget, FAU, som igjen velger sine representanter til samarbeidsutvalget (SU).

Foresattes medvirkning innebærer at foresatte tar del i barnehagens virksomhet, uttrykker egne tanker og meninger og er med på å påvirke tilbudet som barnet gis i barnehagen. Hvor aktiv deltakelsen blir, er naturlig nok avhengig av den enkeltes kapasitet og mulighet.

VI. Bærekraftig utvikling

Bærekraft betyr i praksis at vi skal levere langsiktig verdiskapning til fremtiden, og få dekket våre grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. For å få dette til må vi legge til rette for at barna klarer å ta vare på naturen, hverandre og ikke minst seg selv. Vi lærer om hvordan vi påvirker verden rundt oss, og arbeider med å legge til rette for å inkludere barna, slik at vi sammen kan nå målene vi setter oss.

Barnehagen skal arbeide for å fremme en praksis hvor holdninger og verdier for et mer bærekraftig samfunn står sentralt i vårt arbeid. Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. Barnehagen skal legge til rette for at barna blir kjent med naturens mangfold og får oppleve tilhørighet til naturen, gode naturopplevelser starter dannelsen av et miljøbevisst menneske. I Litlafjellet barnehage formidler vi bærekraftige verdier, og har fokus på gjenbruk. Ved å tenke «Kan det brukes en gang til?» fremmer vi holdninger som motvirker «bruk og kast samfunnet». Vi legger til rette for at barna forstår nytten av å rydde etter seg på tur, ved å la barna lære at det vi tar med oss på tur, tar vi også med oss hjem igjen. Alle avdelingene sorterer avfall i plast, glass og restavfall, og vi arver leker og utstyr av hverandre.

I. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

II. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Litlafjellet barnehage

Øvre Fyllningsvei 85B

5146 Fyllingsdalen

e-post: [barnehage.litlafjellet @bergen.kommune.no](mailto:barnehage.litlafjellet@bergen.kommune.no)

www:

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/litlafjellet-barnehage/kontakt>

**BERGEN
KOMMUNE**